

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Zadnja razkritja.

Navadili smo se raznih razkritij že tako, da nas nič več ne preseneti. »Podplat je koža čez in čez postala« — tako bi lahko rekli o nas samih. Nič več se nam ne zdi nemogoče, vse se zdi nam razumljivo — najneznosnejše razmere gledamo nekako ravnodušno in si mislimo: Saj bo minilo.

Razkritja Kamile Theimerjeve so vzbujale s početka zanimanje — potem pa smo jih sprejemali z rezervno, kot nekaj, kar se nas ne tiče. Čakali smo sodišča, sami pa se nismo pripravljali na obračun.

Kamila Theimer je obljubovala nova razkritja — mi pa smo mislili, da bodo zopet lepi članki brez gotovih dejstev.

Kar je prinesel »Slov. Narod« predvčeršnjim, to je marsikoga osupnilo. Vedeli smo, da ni vse v redu, toda to, kar se nam odkriva v tem članku, to je več nego navadno sumničenje, to so dokazi o čudnih manipulacijah v klerikalnih denarnih zavodih, ki so se vršila leta in leta.

Kamila Theimerjeva piše: Kakor Pavšlarjeva afera, smrdi tudi razmere v »Ljudski posojilnici« naravnost do neba in jih je treba enkrat javno pribiti. Tako je na primer »Ljudska posojilnica« vplačala v fond za pokritje 100.000 K, za ostalih 19 milijonov 900.000 kron vloženega kapitala pa zadostuje najbrže božji blagoslov kot pokritje, v kolikor ta denar še ni bil predmet notranjega posojila. »Ljudska posojilnica« dela po statutih popolnoma nedopustne bančne kupčije in vrši pod egido deželne nega glavarja in voditelja čisto agrarne stvarke ter pod vodstvom g. kanonika Šiške razkosanje posestev v velikem stilu. Prečastiti gospod ima sploh za duhovnega dostojanstvenika zelo razvit trgovski čut. Tako je med drugim fabrikant parketov in vozov in v svojem pičlem prostem času, kadar nima posla z dovoljevanjem popolnoma ali delno nepokritih posojil v »Ljudski posojilnici«, je poleg tega še odprl družabnik firme Zajc & Horn za proizvajanje umetnih kamnov in družabnik famozne tovarne za čevlje Kozina & Comp. Ta popoloma in delno nepokrita posojila »Ljudske posojilnice« tvorijo poglavje za sepe, čigar podrobnosti tudi bi nujno priporočala nekemu splošno ne zelo priljubljenemu državnemu funkcionarju. Na čelu teh nepokritih posojil se nahaja posojilo Nj. škofijske milosti g. knezoškofu ljubljanskemu, dr. Antonu Bonaventuri Jegliču z 900.000 K, za katero dosedaj prav gotovo niso bile plačane niti obresti, potem sledi posojilo ca 1 in pol milijona kron — popačeni svet pravi celo 2 milijonov kron — tovarnarju za usnje in bratranču g. dr. Šusteršiča Karlu Pollaku, ki med brati ni toliko vredno, marveč k večjemu dve tret-

jini te vsote. Sledi posojilo tvrdki Zahred s 700.000 K, tvrdka pa je cenjena na približno 300.000 K. Sledi nadalje večje le delno pokrito posojilo Mengški pivovarni in tako naprej z gracijjo. — Da je marsikaj gnilega v državi Danski, dokazuje če mič drugega, že edino to dejstvo, da so se razne posojilnice v drugih mestih protivile zvezi z ljubljansko »Ljudsko posojilnico« in da dvigajo duhovniki sami kot prvi svoje vloge iz te posojilnice, ter zapuščajo posojilnico kakor podgane potaplajočo ladjo. Vest, ki pa še ni potrjena, ve celo pripovedovati, da je deželni glavar in bivši predsednik »Ljudske posojilnice« prodal svoj delež in da sploh ni več član.

Tako gre obtožnica naprej. »Gospodarska zveza« — »Združena zveza« — »Ljudska posojilnica«, vse slo- ni na pesku. Ko človek prečita ta članek — išče odgovora na vprašanje: Kako so mogli ti ljudje s svojo vlado ustrahovati celo Kranjsko? Kako je moglo iti to cela leta naprej? Ali so čakali rešitve od boljših časov? Kje so bili poklicani faktorji, da tega niso videli.

Isti ljudje, ki so hoteli gospodarsko uničiti Ljubljano in so gnali vsako malenkost do najvišjega sodišča, so sami v svojih zavodih trpeli razmere, zaradi katerih bodo dajali trd odgovor!

Dovolj!

Slišali smo v zadnjih časih toliko o klerikalnih sleparijah — da mora vsak pošten človek reči: Sedaj je konec! Prišel je čas obračuna.

Gospod Pavšlar je razkril kupčije z vodnimi silami, ing. Šuklje je pokazal Završnico in znanstveno vrednost »ing. Tschermaka« — Kamila Theimer pa je razkrinkala delo v gospodarskih zavodih. Kaj potrebujemo še priči? — Kaj je treba še več dokazov?

Neznosne razmere, pod katerimi trpi vsa dežela, so izpametovale že marsikoga! — Kdor ima odprte oči — vidi, kaj se godi in beži iz stranke. Od vseh strani se oglašajo glasovi, desetletni grehi gredo na dan.

V klerikalnih vrstah je panika. Klerikalci molče. Komedija s katoliškim škodom v Ljubljani se ni posrečila, tla se malejo pod nogami.

Vse čaka, kaj bo sledilo iz tega. Vsakdo je prepričan, da sedaj pride preobrat. Toda položaj je treba izrabit!

1. Vsa razkritja zadnjih časov je treba v brošurah in letakih razširiti med ljudstvo.

2. V deželni zbor morajo iti napredni poslanci dobro pripravljene in energično nastopiti.

3. Treba je iti nemudoma na deželo z delom za samostojno kmečko agrarno stranko.

Prišel je čas obračuna!

Slovenska zemlja.

IZ ZAGORJA OB SAVI.

Časi se izpreminjajo in tako se je tudi pri nas marsikaj preobrnilo, na bolje in marsikaj na slabše. Bralci »Dneva« se gotovo še spominjajo, kako so gotovi krogi napadali našega župana Tomo Koprivca. Mi Zagorčani smo vedeli, da so ti napadi brez podlage — in pustili smo takozvane obstrukcije, da naj si ohladi svojo vročo kri. Kakor že omenjeno, so bili nam znani razlogi za te napade. Toda nam gre za stranko, ne pa za izkoriščanje posameznih oseb...

Na vse napade ni hotel župan Tomo Koprivc tožiti, ker njemu je bilo na tem, da naj stranka ne trpi škode. — Ko so videli, da se g. Koprivc ne gane, pričel je njim greben rasti in spozabili so se kot napredni ljudje tako daleč, da so se zatekli k deželni odboru... Mislilec, deželni odbor je danes na Kranjskem odločilni faktor in ta bode z veseljem zagrabil naše poročilo, ter na to priporočal deželni vladi, da razpusti napredni občinski odbor. — In pri prihodnjih volitvah si bomo skupno s klerikalci in nemčurji pod krinko »gospodarska stranka« priborili večino in takrat bi se zopet pričelo nemško — slovensko uradovanje.

To je nekaka slika, zakaj da so napadali.

Deželni odbor je z veseljem sprejel dopis, katerega so nekateri podpisali in je vse potrebno ukrenil. Bodi tudi omenjeno, da na tukajšnji postaji načeljuje strasten klerikalec. Ta mož je z veseljem sprejel nalog za poizvedovanje in se je celo tako daleč spozabil, da je pri poizvedovanju zaupal uradno tajnost drugim. Vse to je prišlo na ušesa g. Tomo Koprivca in le vsled tega se je on odločil, da je tožil glede očitanja, da

Vlada:

Čukec, čukec, čukec, mukec, mukec, mukec, dobro zobli, dobro lei — vedno dobro se imej!

Jaz zato bom poskrbela, da krivica se ne dela, ker si ti en priden ptič — kakor doktor Šusteršič.

Ti ubogaš mene rad, zame greš se vojskovat, drugi delajo nemir, zdražbo, sitnost in prepir.

Ti po dnevi kje sediš, a ponoči mal zletiš, mal začukaš uhu — in odideš spet domu.

Čukec, ti si dobra stvar, mltva sva najlepši par, zato zobli, pridno lei, dobro se pri nas imej!

Je on kradel premog kot predsednik krajnega šolskega sveta.

Pri sodišču niso mogli ničesar dokazati. Sam Jernej Škrabe, na katerega so se sklicevali, je pri sodišču izjavil, da je to slišal od Waketa...

Druge ptiče vzemi vrag, ti samo si meni drag — in pa razni nemški ptiči, ki v deželo jih poklič.

Čukec, čukec, čuk, čuk, čuk, mukec, mukec, muk, muk, muk, kadar ti se oglasiš, mi srce razveseliš.

Po deželi celi kranjski, in po stolici ljubljanski svoje duplje že imaš, rad pokažeš, kaj da znaš.

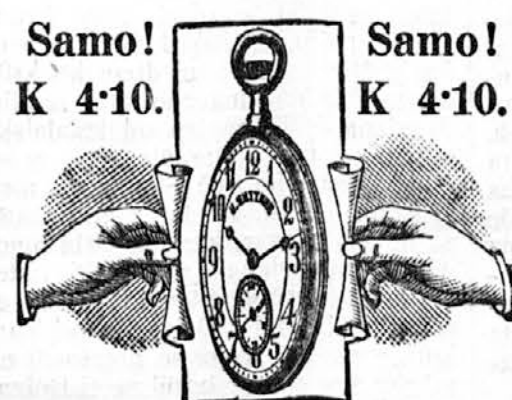
Zvesto bom te varovala, drugim pa bom brce dala, ker le ti si priden ptič, ti in dr. Šusteršič.

Ko je g. Koprivc videl, da je Škrabe le žrtev, je zahteval milostno sodbo, katero je tudi sodnik izvedel.

Prišla pa je druga razprava, tudi o aferi glede premoga. Tu je tožil g. Koprivc Alojzija Waketa, ker on je

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg 25.

Št. 410 Nikel ank. rem. Rosk. jako dobro idoča samo K 4-10.

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur kakor tudi največja izbira zlatnine in srebrnine po jako nizkih cenah.

Zahtevajte cenik, kateri se razpošilja zastoj in poštne prosto.

Lastna prot. tovarna ur v Švici.

:: Tovarniška znamka „IKO“. ::

Zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Precej resna reč. Kongestija...

Gospodična potrebuje popolnega po- čitka... da se osvobodi jabolko krvi, ki ga je zalila nenadoma. In šele nato...»

»...Bom smela zopet peti,« je menila ona trepetaje.

»Sele bomo vedeli zanes- ljivo, kako in kaj,« je odgovoril zdravnik.

Spremljaje ga ven, je zaprl Flo- restan sobna vrata in ga vprašal na stopnicah čisto tiho:

»In zdaj... povejte mi resnico, gospod zdravnik...»

»Resnica ni posebno tolažilna. Kri se je razlila v levi glasnici. Ali se jo posreči ozdraviti tako, da za- dobi spet svoja prejšnja svojstva... tega, ubogi gospod, vam danes nika- kor še ne morem povedati.«

S tem trenotkom se je začela bridka Kalvarija tesnobnih dni in noči brez spanja, ki odneso v vsako svojo minuto nov košček upanja — ker spoznava človek venomer, da traja zlo in se ustavlja tako času ka- kor zdravilom...

Vnetje je bilo zdaj skoraj odje- njalo... Gilberta je govorila. Go-

vorila je z glasom, ki ga je imela prejšnje dni... A pevski glas se ji ni povrnil.

Do malega vsako uro je sedla revica h klavirju, udarila s tresočo roko akord... in poizkusila. Ne, rešitve še vedno ni bilo. Nad njenim krasnim organom se je bil razgrnil pajčolan, ki je dušil glas, zavijal ga kakor v bombaž in ga delal podobnega daljnemu odmevu.

Doba izpitov je bila napočila med tem. Vršili so se vsi po vrsti — tudi klavirski. Ona ni delala nobe- nega.

Revica ni mogla premagati svo- tega ponosa tako daleč, da bi se bila udeležila samo enega.

Kako naj se pokaže na Konser- vatoriju, ko je izžubila vse: svojo nadmoč nad drugimi, svoj ponos, svoje upe — vse, vse... Kako naj gleda posmeh v očeh svojih tovari- šic, in, kar je še neznosnejše — njih pomilovanje!

Ne, kakor je rekla v prvem tre- notku: bilo je končano... vse je bilo izgubljeno...

In ko čez dobre štiri tedne ni čutila v grlu nobene bolečine več in nobenega davljenja, kljub temu pa je morala priznati, da se ji ne glede na ozdravljenje ni vrnil krasni glas... takrat je storila velik sklep.

Nekega jutra, ki je bil Florestan po opravih z doma, je šla in sedla ponitno med druge bolnike v čakal- niči slovečega profesorja na kliniki, ki je zdravil reveže brezplačno,

In ko je stala pred slavnim zdravnikom-specialistom, mu je za- upala svoj žalostni slučaj: opisala mu je svojo nesrečo, svojo revščino in svoj obup. Na koncu je dodala:

»In zdaj prihajam k vam, gos- pod, kakor k nepriznivnemu sodniku. Dovolj mlada sem še in bom tudi, hvala Bogu, dovolj pogumna, da začnem novo življenje, ako je za- preka, ki mi zapira nameravano pot, nepremostljiva. Rotim vas, povejte mi resnico...»

Preiskoval to je dolgo.

»Ali želite v resnici slišati istino, dete moje?«

»Da,« je zamrmrala in preble- dela.

»Torej — odrecite se. Vaš glas se ne vrne nikdar več, zakaj kri, ki se vam je razlila v glasnico, je izpre- menila njeno obliko... Za zmerom. Bodite pogumni.«

»To bom. Vam, gospod, na srčna hvala. Zelo... zelo sem vam hva- ležna...»

Ustnice so ji trepetale. Toda ni mu hotela kazati svojih solz. Blešča in vdana v neizogibnost, se je vrnila domov.

»Odkod pa prihajaš, otrok božji?« je vzkliknil Florestan, ki je bil v silnih skrbeh, že ves čas, odkar se je bil vrnil.

»O zdravnik?«

Povedala mu je, od katerega.

»Ah!... Ali te je preiskal?«

»Da. Rekel je, da je vse zaman.«

»Beži no... Kako more vedeti?«

»On že ve. In tudi jaz vem zdaj. Pogum imejva!«

»Oh, uboga Gilberta!«

»Ne, Ti si revež, očka, ti... ker moraš zdaj pokopati svoje sanje, da me storiš veliko umetnico...»

»Umetnico? To si, Gilberta, to boš vedno. Ali zavislo čuvstvo za lepe stvari od zdravja ali od boleznij?«

»No, dragi očka,« je menila ona z otožnim usmevom, »naj bo. Čutila bom umetniško prei ko slej... hkrati pa bom delala kot pošteno dekle, ki si mora služiti kruh s sredstvi, ki so daleč od umetnosti.«

»Kaj pa poreče tvoj klavir, Gil- berta.«

»To je bore revna reč. Saj niti nagrade nisem dobila.«

»Lahko jo dobiš... In celo go- tovo je to.«

»V Konservatorij se ne vrnem nikdar več. Ah, to, vidiš, bi prese- galo moje moči. Če se ti smilim ko- ličkaj, ne zahtevaj tega od mene!«

»Ubogo ranjeno srčce... Ne, ne, saj ne pojdeš.«

»In to veš tudi da samo s tisto pohvalo, ki sem jo dobila prvo leto...«

»S tisto pohvalo se že najde kaka pot... Seveda, kneževsko to ne bo več, Gilbertica moja...«

»Mar mi te! Koliko je nesrečnej- ših od naju!«

Toda prihodnja fe, majaje me- lanholično z glavo:

»Zdi se pač, da bom nosila prav do konca to svojo modro obleko...«

Začutila je poslednji ihtljaj:

»No, plakala ne bom zato.«

Pri tistoletnem izpitu je neča- kinja gospodične Adeline vendar že enkrat dobila tisto prvo nagrado, ki si jo je bila izbrala za cilj svoje trdo- vratnosti.

In ko so proglasili:

»Prva nagrada za klavir — go- spodična Leonija de Montanjak, se je malo da ne slišalo, kako je bevnila Mihelela Robertova s svojim ostrim glasom:

»No, lepa reč! Saj jo zasluži že po starosti... kolikor časa je ča- kala nanjo!«

Sicer pa je bilo skoraj opravič- ljivo, da je trosila velika rdečelaska takšne predrznosti:

Kakor prejšnje leto, tako tudi le- tos ni bila dobila niti nagrade, niti pohvale: morala je zapustiti Konser- vatorij praznih rok. Ali ona se je temu le smejala.

Gotovo pa se zdi, da njen smeh ni prihajal tako od srca kakor smeh Leonije de Montanjak.

Ko je stopila iz dvorane, se je vrgla odličnjakinja teti okrog vratu.

»Vrlo, Leonija, vrlo. Prav moj- stersko si igrala Šopenov Koncert.«

»Ali si me prišla sama poslušat, tetka?«

»Da... V zadnjem trenotku. Se bala sem se, da me gospa markiza ne pusti od doma... No, vđala se je, in ko me je bila pripravljena po- grešati, sem sedla čavi na vlak.«

»Ah, torej ste zdaj na deželi?«

bil najbolje vnet za to. »da mora Ko prileto tožiti«. (G. Wake je na napredni listi zmagal pri zadnji občinski volitvi.) Tu bi si človek mislil, da tak človek si bo vendar zastopnika vzel med naprednimi odvetovalci, a spak ga je nesel k dr. Peganu. Zakaj, to si lahko vsak misli. Dr. Pegan je videl, da je tu grozdje prekislilo, in vsled tega je poslal svojega koncipienta dr. Adlešiča v Ljeto. — Sodnik je Waketa obsodil. — In o tem je bilo dokazano, da so nesramno obrekovali, ter pri tem celo uredništvo »Dneva« mistificirali.

Na vse to bi se mi molčali, če bi v nedeljo dne 14. t. m. pri volitvi v okrajni cestni odbor ta opozicija ne volila klerikalca Josip Rancigerja. Tih in strasten je ta klerikalca. Napram nam si ne upa ničesar zabavljati, ko pa pride drugam, pokaže svoj klerikalni fanatizem. Tako ga je tudi pokazal ob priliki katoliškega shoda v Ljubljani, da se je zgražal nad gostilno Mikuževo, češ da ni razobesila zastave, in še več sličnih slučajev je nam poznatih. Na to opozarjamo zagorsko napredno javnost.

Imena zaslepljenih ne objavimo, ker vemo, da so oni brez vsakega resnega premisleka glasovali za klerikalca. Pač pa jih vprašamo: zakaj da so to nepremišljenost storili?

H koncu pa še apeliramo v prvi vrsti na g. Tomo Koprivca in na ostale, če še imajo to zavest, da so naprednega mišljenja, da naj ne tirajo cele osebnosti do skrajnosti, ker bi pri tem imela edino klerikalna stranka dobiček. Komur je za dobro stvar narodno - napredne stranke v Zagorju, ta ve, za kaj gre. Uverjeni pa bodite, če vam ni za stranko, nego le samo za osebnosti, da se bodo pričele razkrivati stvari, kar pa — to naprej poudarjamo — neradi storimo. Se enkrat, konec naj bo teh osebnosti. V stranki, ki je toliko močna kot naša, bi se ne smelo kaj takega pojaviti. — Upamo, da se bodo na naš resni opomin razbistrile razmere, katere bodo le blagohotno vplivale v prid narodno napredne misli v Zagorski dolini!

—va—

(Prinašamo dopis po geslu: Da se resnica prav spozna... Glede volitve v okrajni cestni nam je obljubljeno pojasnilo še od druge strani.)

IZPOD KRIMA.

Tudi naš kot je obiskala Njegova milost kranjski vojvoda dr. Ivan Susteršič. Sprejeli smo ga kakor škofa. Po vseh cerkvah je zvonilo in škofaščali so mu klenkali kakor kakemu svetniku. Pa saj je dr. Susteršič najsveteljši človek na Kranjskem in njegovo stanovanje je lepše, ko vse naše cerkve. Ta svetnik je sedel torej med nami in govoril: »Povejte, možje — kaj želite? Vi ste moji, jaz sem vaš. Vse vam dam, kar imam.« In Tomišljani so premišljevali, kaj bi mu odgovorili. Težko in počasi mislijo. Ogletovali so krasni deželni avtomobil, se popraskali in dejali: »Tako voz bi radi imeli, da bi se vozili v Ljubljano«. Dr. Susteršič pa je odgovoril: »Dobro, dobiti ga. Avtomobilno zvezo vam dam. Moja avto bo vozil vsako nedeljo čez Škofljo, Ig, Brest, Tomišelj, Jezero, Podpeč v Ljubljano, ali pa naravnost iz Tomišlja v Ljubljano. Ali drugih želja imate?« — Imeli niso nobenih in so se poslovili kakor lakati od kneza. Izanci so prosili celo za novo železniško zvezo. Od Preserja naj bi se izpehala železnica po žilanskem barju skozi Jezero, Tomišelj, Ig v Ljubljano. Dr. Susteršič je odgovoril: »Dobra je ta. Izvrstna misel. Železnico dobiti!« Najskromnejši so bili Golani. Prosili so le za razširjenje ceste iz Golega na Ig, brzojavno.

telefonsko in pošto zvezo pa jim je obljubil že dr. Pegan. Dr. Susteršič jim je obljubil, da dobe vse, po smrti pa še nebesa. Zdal torej čakamo na deželni avtomobil, na novo železnico, nove ceste in na nove pošte ter smo prepričani, da dobimo vse to v enem letu. Če more dr. Susteršič za svoje stanovanje izdati 60.000 K deželnega denarja, zakaj bi še nam ne dal par milijonov? Župan Usnik, ki je zaslovel zlasti zaradi živinskih potnih listov, ter je pred porotnim sodiščem dobro znan, je pozabil prositi kranjskega vojvodo za najpotrebnejše, namreč posebno sodišče za Izance in njih sosede. To sodišče na Igu, Tomišlju ali na Golem bi imelo čez glavo zadosti obravnav samo z nami, zakaj nikjer ni toliko in takih tožbarjev, zdražbarjev in pravdarjev, kakor pri nas. Dobro bi bilo, da bi nam dr. Susteršič izposloval sodišče, vsaj bi potlej s poti v Ljubljano ne zamujali toliko časa in bi utegnili očeja svoja dvorišča in pota, ki se zdaj potaplja v gnoju in blatu. Če naj vozi k nam avtomobil, je treba najprej gnojšča odstraniti od cest, posušiti gnojnice in posuti ceste. Drugače mora avtomobil obtičati v smradu. Nikjer na svetu niti take svinjarije ob cestah, kakor na Ižanskem, in le v stari Bosni so imeli pred 30 leti tako blatne, z odpadki krav in konj ter otrok posvinjane ceste kakor na Ižanskem. Naj bi bili Izanci rajši prosili dr. Susteršiča, da jim da odkopati cestno blato, zasuti gnojšča in posuti ceste z gramozom! Ker jim stori vse, bi jim to, kar je najpotrebnejše, gotovo tudi storil. Župnik Koechler, ki se je iz galantnega duhovnika izpremenil v pravega kmeta, bi bil gotovo še bolj zadovoljen na Igu, kakor je do sedaj. S. L. S. ima v Koechlerju najboljšega agitatorja, ki dela zanjo noč in dan s svojo potuhnjeno spletkarijo. Prevzetna ničla, županček Menceček Matijček seveda smradu ne čuti, ker je ob gnojnici rojen, pa še sam sebe ne zna komandirati. Zato nas more potegniti iz sedanjega povodnjaka dre— ali le dr. Susteršič. Tudi v Iški vasi imamo blata do kolen, torej je za dr. Susteršičevo metlo dela dovolj pri nas. Tudi »Sveto vojsko« naj bi nam ustanovila dr. Susteršič in župnik Koechler. Takih šnopsarjev namreč ni na vsem Kranjskem, ko pri nas. Naši štacunarji so s šnopsom obogateni. Šnops pijejo laže in v večjih masah kakor vodo. Naši »Orli« (čuki) imajo lepo poslopje, a stoji prazno; orodje za telovadbo je novo, a nihče ne hodi telovaditi. Naši čuki rajši šnopsajo ko telovadijo, dasi imajo nadučitelja za nadučka. Toda ta dolgočasnež je zabavljala čez Izance, stori pa ničesar. Še tisto mrvice dreves je vrget s šolskega vrta, kar jih je ostalo, pa nasadil solato in repo, češ čemu bi gojil sadjerejo, ko pa ljubijo Izanci le šnopsarijo! Kaj če bi spravili »Sveto vojsko« v Čukarno in bi gospod nadučitelji in gospod župnik predavala o nesrečah, ki jih je zakrivil med nami že ta gnusni šnops? Ljudje umirajo pri nas večinoma vsi za jetiko. A kdo je kriv? Šnops in z gnojnicami okužena stanovanja po hišah. Te morilce mladih in starih življenj naj odpravilo z Ižanskega dr. Susteršič & Comp., na avtomobil in železnico pa radi resigniramo! Jan. Bartel.

Maribor

Skrbimo za našo mladino.

Novo šolsko leto je tu. Šole so pričele s poukom. S tem bo za našo mladost prišla zopet doba mladostnih skrbi in naporov, čas pripravljanja na bodočnost. Umevno, da si bo i tokrat ta naša mladost želela skozi

Šolsko leto tu in tam razvedrila, izpremembe.

Do danes še nismo storili mnogo. Edino, kar je imela doslej od nas, so bile predstave našega »Dramat. društva« in vsako leto eden, dva plesa. Mnogo govorimo in pišemo, kako treba pripravljati in skrbeti za to, da se nas naša mladina tesneje oklene. Zadnji čas je, da predidemo iz teorije v prakso. Samo dvakrat na mesec predstave, nikakor niso zadostne. Isto je s plesi. Mislimo moramo še na kaj privlačnejšega: dajmo naši mladini nekatere družabne večere, poleg predstavi in običajnih dveh, treh vsakoletnih plesov. Dajmo večer, ki naj pripomore mladini medsebojno prijateljstvu obhajanja, dajmo te večere, da se mladina tudi nas, zrelejših oklene prijateljsko. Dajmo tem večerom primeren program predavanja, lahko in kratko, peje, godbo, prosto zabavo, ples itd., v ožjem okviru družabnosti. Napravimo mladini nekaj-šne soiree. Ne le radi družabne, v prvi vrsti zaradi narodne fimesi! Do danes nas je videla mladina le zunanje: videla je naše prireditve. Odsihmal pa damo mladini priliko, da z nami ustvarja, z nami dela, živi in čuti... Marsikdo odhaja iz vrst te naše mladine koncem leta, in ne vrne se več; odhaja, ne da bi začutil, začustvoval naše narodne delo po vsej njegovi važnosti. Odslej naj odhaja naša mladina s semenom narodnega dela, z ljubavjo do nas narodnih mejašev, od nas v svet... Omenjeno naj ne bo le naloga, breme posameznika in posameznikov. Vsi se strnimo v tem delu.

One naše prijateljke, ki so z nami enih misli, prosimo, da spravijo to predloženo idejo pred enoto narodnih društev v Mariboru. Sadovi bodo gotovo plačali v obilni meri naš trud!

Turške srečke

so najbolj zanesljiva loterija

kajti vsaka srečka mora zadeti!
— Prospekti razpisila Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Dnevni pregled.

Slovenski komiti v srbskih bojnih vrstah. Sedaj, ko se odpira v Srbiji procvetoča bodočnost po težkih dneh nadčloveških naporov in krvavih bojov, je vse polno kandidatur, da si nagrabijo bogastva in blagostanja v Srbiji, a zelo malo je bilo teh, ki so osebno in z nevarnostjo izkubne lastnega življenja pripomogli do današnjih sijajnih bojnih rezultatov Srbije in si s tem pridobili pravico uživati na tej svobodni jugoslovanski zemlji sadove svojega truda. Med temi redkimi je ostal edini Franc Gorec, rojen v Veliki Loki in pristojen v Novo mesto, medtem ko krije enega hladna macedonskega zemlja, drugi pa leži, ranjen od izdajalske roke Bolgara, v Paračinu. Sicer se čuje, da je bilo več Slovencev med srbskimi četaši, vendar z gotovostjo se ne ve ničesar, ker nas Srbi mnogokrat zamenjavaljo s Slovaki, katerih je bilo precej. Slovaki so se borili v prvi vojni s Bolgari proti Turkom, a v drugi vojni so prestopili na srbsko stran in se borili proti Bolgarom. Franc Gorec je šel sedaj osemnajst let in je za svoja leta močno razvit »kranjski fant«. Komaj se je začela mobilizacija v Srbiji, že je odhitel z dušo in telesom na srbsko ozemlje, preplaval Savo ob Mitrovici in stopil na svobodna tla kraljevine Srbije. Kot »izvidnica« prve prestolonaslednikove armade udeležil se je aktivno vseh bojev proti Turkom in Bolgarom, posebno na kumanovski,

prilepske, bitolske bitke ter bitk ob Bregalnici in na Redkih Bukvah. Mimogrede naj omenim, da tako on, kakor vsi drugi vojaki trdijo s kategorično gotovostjo, da se Bolgari (niti redna vojska, niti četaši) niso udeležili na noben način bitke pri Kumanovem. Bolgarska divizija, ki je operirala od Čustendila proti Solunu — držeč se krajne meje vzhodne Macedonije, je bila pod glavnim poveljstvom druge srbske armade generala Stepanovića, ki se je s svojo in bolgarsko vojsko nahajal štiri dni daleč od Kumanova. Zanimive Gorecove spomine, ki je popolnoma zdrav zapustil po končanih vojnih bojnih vrstah, bo »Dan« objavil v malem podlistku, nakar že danes opozarjam. Ker je Gorec odslužil svojo vojaško dolžnost že v Srbiji s tem, da se je udeležil hrabro in neustrašno obeh vojn in ker ga ne vleče v Avstrijo ničesar več — razen sorodnikov in znancev — ostane tudi nadalje v Srbiji, bombe in vojaško obleko pa je shranil za bodoče prilike, ako ga bo Srbija še kdaj potrebovala. Pripominjam še, da je Gorec poln idealnega mladniškega navdušenja in je bil svoj čas v Ljubljani izborni in vnet soorganizator narodno socialne mladine in ustanovni član društva »Bratstvo«. Gorec je sedaj uslužben v častniški zadrugi kot trgovski pomočnik in le s svojim položajem popolnoma zadovoljen. Veseliti nas mora, da je z nevarnostjo svoje osebe proslavil svoje in slovensko ime v prvih bojih jugoslovanske bodočnosti! — Mars.

Brezvestno razmetavanje težko prisluznega in nastradanega denarja našega kmeta — je to, kar počenja Susteršič-Lampe-Krekova stranka z denarjem ljudskih žuljev. Da bi ta protiljudska in protislovenska stranka obdržala vladu, je takoj, ko je čutila, da se začela majati tla pod nogami in da pride enkrat dan plačila, začela iskati zaveznikov. Nemcem je prepustila koroške Slovence in slovenske urade po naših pokrajinah, predvsem po Kranjskem. Za to krvavo ceno je dobila v Nemcih dobre zaveznike. Sedaj je pa treba tej zvezi nadeti masko in obliž, da bo klerikalna politika kljub svojem protislovenskemu in protinarodnemu delu izgledala slovenska in jugoslovanska. Kam bi se obrnili? In našli so pot k hrvatskim pravašem v Dalmaciji. Ti so se zdeli klerikalnim panamistom še najbližji in da bi jih pridobili so izmetali iz Dalmacije okrog 5 milijonov ljudskega denarja. Pokrtila je pa v najboljšem slučaju dobili kvečjem za 3 milijone. Torej sta šla zopet 2 milijona ljudskega denarja hudiči v goltanec. 900.000 kron je izginilo kot posojilo škofu Jegliču; dolg pri Zabredu znaša 700.000 K, pokrtila je le 300.000 kron — torej zopet 400.000 K izgube; pri Susteršičevem bratranču se nahaja poldrug milijonsko posojilo, pokrtila pa je le za dve tretjini tega zneska torej zopet 300.000 K po vodi. Lepa svota 3.600.000 K je zafračkana in ljudstvo ogojufano za pol četrta milijona.

Protizakonita doba je razobešana v oknih »Ljudske posojilnice«. Za vse vloge garantira Kranjska dežela — tako stoji pisano, dasiravno sklepi deželnozborski še niso sankcionirani. Klerikalci si pomagajo iz blata na vse mogoče načine. Toda to pot ne pojde.

Kako vrše revizorji svoje dolžnosti, kadar pridejo v »Ljudsko posojilnico« o tem bo dognala državna revizija, za katero je že skrajni čas. Bogve če bo tudi ta revizija našla vse v tako lepem redu kot revizor pred dvema leti, ki je potem, ko se mu je dovolilo posojilo v večjem znesku našel vse v najlepšem redu.

stovanje smo pridobili članico bivšega slovenskega gledališča v Ljubljani go. Bukšekovo in članico slov. gledališča v Trstu go. Dragutinovičovo. Vseph je odvilen edno le od obiskovalcev, ki naj pokažejo, da so razumni in, da znajo ceniti gledališče. Saj je to edino zadoščenje vrlim požrtvovalnim igralcem in igračem. Pomislite, tovarniško delo od šestih zjutraj do šestih zvečer in potem se še trudi in uči do polnoči, čez polnoč in popolnoma brezplačno. To ni malenkost in če prištetemo skrbri intendantov in režiserjev, bode občinstvo pač oprostilo kako nedostatkost, ki se zna pripetiti. Stvarnim kritikam se bomo vedno upogibali, zabavljajući pa nikoli. Kdor ima pa dobre svete za nas, naj ima tudi dejanja in naj pokaže, če sam toliko zamore, kot tisti, ki jih kritizira; stopi naj v vrsto aktivnih delavcev in bo s tem le pomagal kulturni stvari do cilla. Če bi bilo na Jesenicah manj samoljublja in politične prostitucije, ter več veselja do legea, idealnega življenja, bi izgledalo tudi v narodnem oziru drugače, kot izgleda sedaj in ljudje bi znali razločevati, kdaj dihaajo svobodno in kdaj so sužnji! Š....r.

Na vse strahovite obtožbe o namskem gospodarstvu v klerikalnih denarnih zavodih »Slovenec« tudi eno besedico ne reagira. Še celo nobene izjave ni.

Slovi albanških roparjev. Izraz nekaterim gospodom na sodišču menda ni všeč, se vzgajajo na račun avstrijskih davkoplačevalcev — tedaj tudi na račun koroških Slovencev v najodličnejših avstrijskih zavodih. Koroški Slovenci morajo plačevati za vzgojo sinov ljudi, ki niso avstrijski državljani, temveč enostavni tatovi in roparji — za to pritepenec morajo plačevati koroški Slovenci — sami pa nimajo od Avstrije niti ene slovenske šole. »Slovenec« pravi, da bodo delegacije nastopile proti temu skandalu. — Morebiti — toda gotovo ne bo med temi, ki bodo proti temu resno protestirali — slovenskih klerikalnih poslancev in ne dr. Susteršiča. Kaj če bi se klerikalci potegovali za Koroške Slovence — potem ne bi za svoja stanovanja porabljali 60.000 K.

Da je Bolgarija odstopila Turčiji Drinopolje in Lozengrad, to je po dokončani seji znanilni žurnalistom sam generalissimus Savov, zmagovalec v Traciji, v kraljih, ki jih je moral sedaj odstopati — premaganim. »Riečki N. List« pravi, da se mora priznati, da je to dejstvo zgodovinska stvar, ki bo hvaležen predmet za filozofsko razpravo. — Daj res je; samo, da bo tista razprava morala obravnavati, česa vsega je — zmožen cinik, ki je obogatel potom Koburžana Ferdinanda, kateremu je bil interes naroda deveta briga.

O moralnem vzgojnem sistemu med vojniki je napisal neki stotnik zanimiv članek v »Danu. Armee-Ztg.«. Mož razvija s svojega stališča prav lepe nazore — seveda slone a priori na napačnih nazorih. Zanimivo pa je, kar pripoveduje ta stotnik o skušnjah, ki jih je imel z vojniki. L. 1912, je prišlo v kompanijo 36 rekrutov, novincev. Med temi je bilo 15 Nemcev, 20 Čehov, 1 Mažar. Po § 62, mora stotnik postaviti nekatera vprašanja. Stotnik je vprašal n. pr. »Kaj ste?« in je dobil sledeče odgovore: 18 »Jaz sem Čeh«, — 2 »Jaz sem Nemec«, — 1 »Jaz sem Mažar«, — 3 »I bi a Wianer« (Jaz sem Dunajčan), — 12 »Jaz sem Avstrijec«. Stotnik pravi, da so edino ti zadnji doma iz patriotskih krajev. — Drugo vprašanje: »Kdo je najvišja glava v državi?« Odgovor je bil: 12 Franc Jožef I., — 5 cesar (brez imena), — 3 češki kralj, — 1 Franc, — 1 Klofač, — 6 brez odgovora. — Cesarsko himno je poznalo 25 rekrutov, prvo kitico so znali samo 3. Na vprašanje, zakaj da so prišli k vojakom, je dobil stotnik sledeče odgovore: 10, da bi bil vojak, 8, da se borim za domovino, 7, ker sem moral, 5 jaz ne vem, 4, da se naučim eksercirati, 1, da služim cesarju, 1, da se naučim vsega kar potrebujem za vojno. — Na vprašanje, kaj sodijo o tem, s kom bi se bojevali, je dobil stotnik sledeče odgovore: 10 proti Nemcem (Čehi), 4 proti Rusom (Nemci), 11 proti Italiji (Nemci) — pa je bil najbrže tudi kak Janez vmes! 1 proti Srbiji (najbrže je to bilo še pred izbruhom balkanske vojne), 1 kakor bodo cesar rekti, 9 proti sovražniku (pod tem pa si niso nič gotovega predstavljali). To so torej skušnje stotnika — niso brez zanimivosti — a še dolgo ne bo boljše — če ne celo slabše, ako ne bodo razmere drugačne.

Uslužbenec v restavraciji Zl. danost se zdi nepotrebno znati slovenski jezik. Popotnik zahteva jedilo po slovensko. Uslužbenec se posmehuje. Na vprašanje, zakaj ne zna slovensko, se moško odreže: »Ne potrebujem.« S tem najbrže hoče pokazati, da ne potrebuje v restavraciji slovenskih potnikov.

Inteligentni mladenič, zmožen vsakega pisarniškega dela kjerkolj se topla priporoča onim, ki bi ga potrebovali. Ima tudi trgov. izobrazbo.

Deklamacijski večer v Mariboru. Og. Milan Skrbinič, režiser in igralec in Josip Šest, igralec prireditel v sredo, dne 24. t. m. v mali dvorani »Narodnega doma« deklamacijski večer. Opozarjamo že danes na to prireditve, ki je za mariborske Slovence nekaj povsem novega. Imenovana gospoda sta priredila pred kratkim tudi v Ljubljani prvi slovenski deklamacijski večer in žela s strani občinstva in kritike mnogo pohvale.

»Misijon« v Tomaju na Krasu. Ker poljema bogaboječnost in se je začel klatiti Antikrist po naših krajih, so priredili oo. franč., v naši vasi misijon. Pričakovani smo poboljšanja, toda vrag se le smeje in nam kaže zobe. Ukradenih reči ni nazaj, pokorijo se le stare žene, solza ni več v očeh; kam romaš ti ubogo slovensko ljudstvo? To je znak luči, znamenje preropenja. Vse pridike so pomagale malo ali nič; ostaja potemtakem le prokletstvo nad nepoboljšljivci, ki se zadnji čas boljboljno očistujejo lažem farizejskih menihov, ki bi polnili radi svoje bisage na naš račun. Pri drugi priliki bomo poklinali

Gledališko društvo na Jesenicah.

(Konec.)

Tako n. pr. se vidijo na odru vsi stanovni naravnost karikirani, tudi stanovi teh, ki opravljajo gledališko cenzuro, in to je vse prav. Pokaži pa na odru n. pr. duhovnika ali oficirja kot človeka, da mu ne nadeneš kake nadčloveške gloriole, je pri rokah že rdeč svinčnik, ki prečrta z motivacijo, da se bo ljudstvo razburjalo, ali pa, da je država v nevarnosti. Posebno Slovanci uživamo mnogo izbornih sadov cenzurske zmožnosti, previdnosti in modrosti. Ko dobimo potem od petih cenzorjev preklekan rokopiis nazaj, naj se še oziramo na politiko te ali druge stranke in prikradjemo delo tako, da bo vsem ugajalo? Če bi hoteli delati take literarne evnuhe, nazadnje ne ostane nič več za igralca ali pa bi morali izpopolnjevati sami. Dobil sem nekoč v roke Anzenkruberjevega »Krivoprisežnika«, ki ga je izdala Kat. bukvarna v Ljubljani in mislim, da bi vsak Anzenkruber že pred sodnim dnevom iz groba, če bi vedel, kaj se dela z njegovimi duševnimi otroci. Moja prijatelj iz djaških let,

neki kaplan, je bil mnenja, da ne kaže uprizoriti »Divjega lovca«, ker je preveč ljubezni v igri, a to ga ni prav nič oviralo, da jo je čez par let s svojo ljubico popihal v Ameriko in kot edini sin zapustil še sedaj žalujoče stariše. V neki vasi na Koroškem so igrali »Sv. Neža«. Dekleta vprašajo župnika - režiserja, kakšno obleko bodo imele pri igri. Župnik jim odgovori: »Kaj pa še hočete, saj imate itak lepe gvante«. In res, dekleta so v nedeljo popoldne nastopile pred precejšnjim občinstvom v narodnih nedeljskih oblekah, samo sv. Neža je imela poleg tega na glavi pajčolan z zvezdami iz zlatega papirja. Videti sem tudi ne na nekem odru, ko se je šla kraljica po gozdu sprehajati, to sicer ni nič čudnega, ampak na glavi je imela zlato krono — iz papirja. Videti sem tudi že mogočne viteze iz srednjega veka, ki so imeli namesto triko spodnje hlače, kot pokrivala pa čepice, kot se po 20 vinarjev prodajajo na predpustnih veseljih. Takih slučajev vem še mnogo, povedal sem jih en par, da bode slavno občinstvo razvidelo, da mora biti gledališču glavni smoter le gledališče samo, ki naj se iz sebe vedno izpopolnjuje. Zgoraj naštetih slučajev kaže, da take predstave nikakor ne morejo izobraževal,

no vplivati na gledalce in tudi ne na igralce-diletante. S tem je torej napravljen drugi greh. Gledališče je zato tukaj, da izobražuje, ne pa zato, da podpira kako stranko ali druga društva.

Povedal sem splošno nekaj misli o diletantskih gledališčih. Torej približno tako je, toda to še davno ni vse, kar je treba upoštevati. Gledališče zadene med delom na toliko težko, da jih je mogoče zapopasti le tistemu, ki intenzivno zraven dela.

In kljub vsemu temu bomo otvorili v nedeljo dne 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer v dvorani pri »Jelenu« na Savi sezijo 1913/1914 z znamenito zgodovinsko dramo »Angelo, tiran padovanski«, ki jo je spisal slovi francoski pisatelj in pesnik Victor Maria Hugo. O delu samem bomo se poročali. Stojimo na pragu nove sežije in pripravljene leži pred nami mnogo repertoarja najrazličnejše vrste. Gospod pisatelj E. Gangl je prepustil društvu svoji noviteti »Kata Poljakova« in »Dolina solz«, nadalje se bo tekoma sežije uprizorila G. Hauptmannova pravljica »Potopljeni zvon« v Funtkovem prevodu in izvorni igraokaz domačega pisatelja »Naš greh«. Skušili bomo spraviti na oder tudi Čankarjevo delo. Za go-

tiste mladeže, ki so tolerantni napram nasprotnikom, vsaj v tem slučaju: prijatelji, odločnosti se bo treba priučiti, čeprav trepetamo časih! (Pa brezpomembno in v zgubo lastnemu ugledu.) Oo, franč, želimo enakih uspehov, našim ljudem pa še lepših poti. Kakor vidite, ne pomagajo več angeljčki, kakor tudi ne razne kongregacije. Znamenje, pa ne časa.

Kulturni škandal v središču naše domovine kriči že tako čez meje Ljubljane, da se bodemo sramovali tistih, ki so veljali do danes v tem oziru še vedno za poludiletante. Slovensko gledališče v Trstu je danes v tem oziru prekosilo naše mesto. Pri pomnjamu tudi, da tržaško slovensko gledališče ne uživa nikakih podpor od magistrata. Nekdanji domači oder stoji danes glede predstav na višku. (Maribor ne prihaja toliko v poštev, ker ni popolnoma rednih predstav.) Primanjkuje samo še, da se ustanovi dramatično društvo v Gorici, potem bomo porazili pred vsemi. Koliko časa bodo trajale take razmere pri nas?

Vzete šolske tiskovine. K dokončnemu šolskemu in učnemu redu je izdal deželni šolski svet kranjski tudi »Izvršilne predpise« in na podlagi teh predpisov tudi nove šolske tiskovine. Slovenski prevod nemškega izvirnika »Izvršilnih predpisov« je s pomočjo deželnega šolskega nadzornika preskrbel okr. šol. nadzornik Fran Gabrček, ki je bil tudi sourednik slovenskih »Izvršilnih predpisov« ki jih je z novimi šolskimi tiskovinami vred založil in izdal po naročilu deželnega šolskega sveta »Učiteljska tiskarna«. Seveda ne brez stroškov. »Učit. tiskarna« je po višji želji sourednika za njegov trud dobro nagradila. Poleg tega je morala »Učit. tiskarna« dati brezplačno po eno zbirko vseh slovenskih in nemških novih šolskih tiskovin vsem okrajnim šolskim nadzornikom, vsem okrajnim šolskim svetom in dež. šolskemu svetu. Vsaka taka zbirka novih šolskih tiskovin, ki je bila zložena v lepi, v platno vezani mapi, je veljala »Učit. tiskarno 12 kron!« Ko so bile vse tiskovine lepo urejene, je pa prišel Efiat, Slomškar-uskok, ki je po ovinkih takorekoč — vzel iz »Učit. tiskarne« vse vzorce šolskih tiskovin ter jih nesel v Kat. tiskarno, ki se jih je polakomnila ter jih brez predstroskov ponatisnila ter jih danes prodaja po isti ceni kakor »Učit. tiskarna«. — Taka je torej zgodovina novih šolskih tiskovin, in te tiskovine, ki se tiskajo v Kat. tiskarni, imajo madež izdajstva in greh prokletstva nad seboj!

Iz ljudskošolske službe. Absolventka Karolina Križavec je imenovana za provizorično učiteljico na enorazrednici v Dolnji vasi pri Senožehah. Suplentka Kornelija Čermelj je imenovana za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Cerkljah. Provizorična učiteljica na ljudski šoli v Blatni Brezovici Albertina Vajdičeva je premeščena v Borovnico, v Bevke pa pride kot suplentka gđ. Roza Svetličeva, na mesec zaradi študij na dopustu se nahajajoče gđ. Marije Sodnikove. Za suplentko na mestni dekliški šoli v Ljubljani je imenovana gđ. Aleksa Lindnerjeva na mesto zaradi študij na dopustu se nahajajoče gđ. Leje Levčeve.

Aretacija potepuhov. Preteklo soboto je orožništvo v Podsmreku pri Dobravi in v Kozarjih aretiralo troje postopačev in jih izročilo okrajnemu sodišču v Ljubljani. Med aretiranci se nahajata tudi 37letni delavec Jože Bremkt iz Visokega, občina Senčur pri Kranju. Možakar ima na desni roki globoko in dolgo rano, ki jo je dobil malo poprej pri nekem pretepu.

V znamenju noža. Pretekli četrtek je sunil neki delavec med prepirom svojega tovariša 45letnega cestnega delavca P. Šavsa iz Škofje Loke z nožem v vrat. Šavs je težko poškodovan.

Orožnava koč. Dne 15. t. m. se je zaprla Orožnava koč na C. Prsti. Ključki od iste se nahajajo pri Mijo Grobotku na Bohinjski Bistrici.

Nesreča vsled splašene konja. Dne 9. t. m. je bil semenj na Zgor. Jezerskem. Tam se je splašil v voz vprežen konj nekega posestnika. Konj je dirjal z vozom naprej in je podrl v begu šotor neke prodajalke, ki je zadobila pri tem znatne poškodbe na nogi. Tudi lastnik voza je padel raz voz in se lahko poškodoval. Oni prodajalci je bilo več blaga poškodovane.

Obesil se je. V pondeljek dne 15. t. m. okrog treh popoldne se je obesil v Idriji 61letni rudar Franc Kanduč. Pred kratkim mu je umrla žena. Hipna blaznost je bila najbrže vzrok samomora.

Ti ciganski cigan. Cigan Franc Hudorovič je prodal te dni nekemu posestniku v Hruševju na Notranjskem kobilo. Ker pa ni imel živinskega lista in je tudi dajal nasprotujoče si odgovore, kje je namreč kobilo dobil, je cigan na sumu, da je kobilo ukradel.

Neumna šala. Ko se je peljala te dni na kolesu posestnikova hči Terezija Cedilnik iz Podgorice od Šent Jakoba domov, ji je prišel na cesti nasproti neki pijan kmet, ki je v šali udaril s klobukom dekleta na kolesu. Deklica je vsled tega padla in podrla obenem neko kmetico, ki je peljala mimo samotnega vozička. Cedilnikova se je pri tem znatno poškodovala dočim je kmetica dobila le lahke poškodbe.

Ljubljana.

— Danes je petletnica onega dne, ki se ne sme imenovati. Zbirajte v narodne namene!

— Nadaljevanje člankov o Novakovi dedščini smo morali včeraj in danes odložiti! Pride prih. dni.

— Včeraj se je vršila pred tukajšnjim sodiščem razprava vsled ugovora proti konfiskaciji »Dneva«. O razpravi ni vredno, da bi se govorilo. Bilo bi sploh najbolje, da se odpravijo oni \$\$\$, ki pripuščajo ugovore in tozadevne razprave. Naj bi se odkrito povedalo, da se noben pritožbi ne ugoti in da so zaznambe policijskih agentov nezmotljive. Ne vemo, čemu bi se tratil čas z razpravami, katerih izid je isti kot početek: utemeljevanje konfiskacije. H konci bi se omenili, naj se drugič opuste bagateliziranja, kakor so izražena v izrazu: »Gospod N. N.« Naš zastopnik ni noben »g. N. N.«, temveč gospod juris dr. Krivic z istimi historičnimi, judičnimi in političnimi izpiti kot gospodje n. n. pri sodišču.

— Uboga Ljubljana. Danes smo prejeli plakati »Slovenskega gledališča« v Trstu, ki naznaja »Otvoritev sezone«. Spomnili smo se lepih časov, ko so veliki lepaki oznanjali tudi po ljubljanskih vogalih začetek sezone »Slov. dež. gledališča«. Danes vidimo na istem mestu nemški plakati, ki naznaja prvo predstavo v nemškem gledališču. V izložbenih oknih so se kazale včasih slike novih sil, ki so imele nastopiti na slov. odru — sedaj se kažejo v Šelenburgovi ulici člani nem. ljub. gledališča. Dafeč je prišla slovenska prestolnica. Klerikalna banda, ki je zavzela vso deželo, nima niti toliko čuta za slovensko kulturo, da bi »Dram. društvo« odprla dež. gledališče, ki je deželna last. Kako srečni bi bili Slovenci po drugih mestih, ko bi imeli enako stavbo, da bi mogli v njej prirediti predstave? Pri nas v Ljubljani pa stoji stavba zaprta. Ali ni to škandal, ki ga ne pozna noben drug narod na svetu. V Trstu, v Mariboru, v Jesenicah, povsod se bore, da rešijo s skupnimi močmi gledališče — pri nas v Ljubljani so ga klerikalci z enim mahom ubili. In to so storili ljudje, katerih moralna vrednost se kaže iz vsake strani slov. listov. Ti ljudje so v imenu morale zaprli slov. gledališče! Kaka ironija! Ali nas ni sram, da pustimo sramotiti na ta način slovensko ime pred svetom. Ali bomo res trpeli, da nas zadusi klerikalni smrad? Mišlimo, da ima slovensko meščanstvo pravico zahtevati, da se gledališče odpre. Dovolj dolgo smo molče prenašali te razmere. Vprašanje slov. gledališča in vprašanje par ljudi — ampak cele slovenske Ljubljane in naša častna dolžnost je, da ga jim čimprej rešimo.

— Namesto gledališča. Piše se nam: Zadnjič ste pomilovali Ljubljancane, da bodo brez gledališča. Toda pozabili ste povedati, da so drugi poskrbeli za nadomestilo, da ne bo Ljubljancanom dolgčas. Le pogledajte pod Tivoli ringelšpil. Ta je vedno poln. Oni, ki je bil pred njim, je baje odnesel cele tisoče iz Ljubljane. Drugo nadomestilo je n. pr. kinematograf. Taka se kar tere ljudstva. Tretje — to je za one, ki ljubijo operete — je dunajska damska kapela. In kdor želi še kaj eksotičnega, ta si ogleda zamorce. Tako imajo Ljubljanci nadomestilo za gledališče. Kultura je vendar internacionalna — morala tudi.

— Nasvet. Razmere v klerikalni stranki in vprašanje slov. gledališča in bližnji dež. zbor so tako pereče stvari, da bi bilo treba o njih na javnem shodu izpregovoriti.

— »Popotnik« 8. in 9. šte. je izšel in prinaša zanimivo vsebino. Vazhen je posebno spis »O državljanski vzgoji« in »Ustavoznanstvo na ljudski šoli«.

— Danes ob pol osmih zvečer se vrši v veliki dvorani »Mestnega doma« dijaški deklamacijski večer. Na programu so slovenski in tuji pesniki. Deklamacijo prirediti gg. Milan Skrbinšek in Josip Šest, ki sta dala tudi g. F. Trampuž prikljo, da nastopi v dveh točkah. Večer je sicer namenjen dijaštvu in je zato tudi vstopnina zelo znižana, vendar ima seveda tudi vsakdo drugi, ki se zanima za ta večer, dostop. Za dijaštvo so takšni večeri velikega pomena, saj se nikjer toliko ne »deklamira«, kakor ravno v šolah. Ali ono meha-

nično ponavljanje doma naučenih besed, brez vsakega logičnega naglasa in čustvenega izražanja nima nikakršnega pomena, je duševna »morija« in izgublja čas. Koliko duševnega dela pa tiči v onem reproduciranju tudi najenostavnejše pesnitve, pri katerem poskuša izraziti človek s svojim organom in temperamentom, sledeč svoji fantaziji, vse ono, kar nam je hotel pesnik s svojim umotvorom povedati. In samo, če bi se tudi v šoli na ta način deklamiralo, torej res deklamiralo, bi se učil dijak pesmi z veseljem in zanimanjem. Saj jih je mnogo, ki čutijo in slutijo, kako bi bilo treba pesem reproducirati, ali sram jih je, ne le součencev in učitelja, tudi samih sebe. A ta sramljivost bi jih polagoma minila, če bi se učitelj in učenci večkrat srečevali na takšnih večerih, kakoršen je nocojšnji. Upamo torej, da bo poleg dijaštva zastopana na tem večeru tudi večina naših srednje- in ljudskošolskih pedagogov. Vstopnina: sedež prve vrste 80 v, sedež druge vrste 60 v, stojišče 40 v. Blagajna se odpre ob sedmih.

— Nogometna tekma Celovec - Ljubljana. Ljubljanska »Ilirija« ima navado, da vabi v Ljubljano k tekmanju vnanja društva, ki so vsaj enako močna, ako ne jačja, to pa iz dveh razlogov, namreč, da nudi občinstvu res športni vžitek in da tako okrepi tudi svoje moštvo. To bo tudi pri jutrišnji tekmi značaj. Celovski atletiki so namreč v zadnjem času prav močno napredovali in dosegli prav lepe uspehe. Po rezultatih sodeč so nekaj močnejši kot naše moštvo. Proti prvorazrednim dunajskim moštvom so se namreč prav dobro odrezali, proti moštvom v področju nemške alpske nogometne zveze pa so dosedaj vselej zmagali tako, da tekmujejo prihodnjo nedeljo z graškimi atletiki, ki so edini močnejši od njih, za bokal graškega zbora. Nasproti temu pa moramo povdariat, da pada jutri »Ilirija« občinstvu nekaj obračun: ta tekma naj pokaže, koliko so pridobili s sistematičnim treningom. Tekma se vrši ob vsakem vremenu in prične točno ob 4. uri.

— Strela je udarila včeraj okrog pol desetih popoldne v dimnik hiše št. 4, v Ravnikarjevi ulici. Strela je udarila skozi dimnik, odhod v stranice in kuhinjo. Nato je svignila na ulico, vsled česar so poškodovane brzojavne električne žice na ulici. Žena posestnika omenjene hiše, kjer je strela udarila, je bila v istem času na stopnicah. Strela jo je omanila in žena je padla po stopnicah. — Strela je včeraj udarila tudi v Tonhalle in v prisilno delavnico.

— Čuden slučaj v Zeleni Jami. Nag nočni potnik. V torek ponoči (okoli dveh po polnoči) je planil v utico užitniškega paznika, ki straži na samotni pri prehodu poleg proge južne železnice, nag mož, že precej prileten. Planil je s tako naglico v to, da se ga je užitniški paznik pošteno prestrašil. Mož ni izpregovoril nobene besede. Zunaj je bil dež in je bilo precej hladno. Mož je bil popolnoma nag brez obleke. Paznik ga je sprejel pod streho, kljub temu, da ni mogel od njega izvedeti, kdo da je. Ogrnil ga je s svojo pelerino in mu prepusil svojo klop, da se je nanjo ulegel. — Sam paznik je sedel na stolu in je skušal iz njega kaj izvedeti. Šele čez dolgo je mož izpregovoril, češ, da je iz Vodice. Toda videlo se je, da se mu meša. Pazniku seveda ni bilo prijetno v taki družbi, posebno, ko se je začel mož tresti tako, da se je cela uta tresla. Ker ni bilo nobenega stražnika blizu, je moral čakati, da se od kod prikaže kak človek. Ob 3. zjutraj je šel mimo žel. čuvaj in tega je prosil, naj pokliče stražnika. Pa je res obvestil stražniško v Mostah in proti jutru sta prišla dva stražnika — pa ne z rešilnim vozom — ampak s t. zv. »šubvogonom«. Mož je bil popolnoma trd. Stražnik je rekel, da je sploh mrtev. Toda dihal je še vedno — in so ga preneli v bolnico. Drugi dan se je zvedelo, da se je ssel v Zeleni Jami. Imena doslej nismo mogli izvedeti.

— Štepaniški Sokol priredi v slučaju ugodnega vremena v nedeljo dne 21. t. m. peš-izlet čez Janče v Šmartno-Litijo. Zbirališče udeležencev ob 6 uri zjutraj pred telovadnico pri br. Jos. Anžiču p. d. Soršu v Štepanjivasi, odhod ob polu 7. uri. Na Jančem, kjer se snidemo z izletniki iz litijske okolice, bo 1 uro odmora z malo južino, obed v Šmartnem. — Povratek v Ljubljano z vlakom ob 8. uri 58. min. zvečer. Vabimo članstvo vseh ljubljanskih sokolskih društev in sploh vse prijatelje Sokolstva, da se tega izleta udeleže v mnogobrojnem številu, posebno, ker je to sploh zadnji sokolski peš-izlet letos. Vse one, ki so jih mikali že kdaj prijazni hribi med Ljubljano in Litijo, in jih vsled pomanjkanja ugodne priroke in primerne družbe niso še obiskali, opozarjamo na ta izlet. Pot je prijetna in ne posebno utrudljiva, tako da se mu je ni treba nikomur strašiti. Na svidenje! Na zdar!

— Kino »Ideal«. Od danes do pondeljka se predvaja vefelina drama »Benečanske sanje«. V torek »Zgubljeni sin«, italijanska drama v 4 delih in Max Linder. Za oktober si je nabavilo podjetje veliko privlačnost »Zadnji dnevi Pompeja«, 2500 m dolg senzacijski film.

Trst.

Kako se podpira Slovensko industrijo v Trstu.

Čital sem članek v »Dnevu« od 13. t. m. pod »Protestni shod in njegove posledice«, kjer dopisnik mirno in dostojno razkriva, kako slovenski prvaki podpirajo slovensko industrijo v Trstu. Ker pa pregovor pravi, da resnica oči kolje, oglasila se je »Edinost« od torka 17. t. m. s člankom »Koščljiva stvar«, in se tako na čuden način zaletava in napada vso slov. industrijo v Trstu, da bi jo ne mogel napadati na tak način niti največji tujerodski nasprotnik.

Jaz dobro vem, od kod vse to izvira in se niti malo ne čudim, ker mi je dotična stran popolnoma znana. Ker se pa popolnoma strinjam z dopisnikom »Dnevoevga« članka in ker sem tudi jaz slovenski obrtnik, moram tudi jaz par besedi o tem napisati in nekaj slučajev navesti.

Vzemimo na primer en slučaj: Dopisnik v »Edinosti« rav. ž. ne govori o »Narodnem domu«. Jaz pa hočem ravno en slučaj iz gradiva »Narodnega doma« navesti. Znano mi je, da je tukajšnji sloven. pečarski mojster svojedobno predstavil stavbenemu odboru »Tržaške posojilnice in hranilnice«, bil pa ni menda pri tem odboru nobeden strokovnjak, proračun za vsa pečarska dela in sicer z jako zmernimi cenami. Videč pa, da ni bilo niti najmanjšega upanja, da bi bil on delo udobil, posebno, ker je imel že zasigurno prednost za dotična dela neki Nemec, obrnil se je naš obrtnik do trdke Greinitz s prošnjo, naj ista prevzame med svoja dela tudi pečarska, katere bi potem izvršil isti slov. pečarski obrtnik. In res trdka Greinitz je prejela poleg vseh drugih del še pečarska. Sedaj pa pustimo izračunati cenl. čitateljem, za koliko več je trpel stavbeni odbor oz. Tržaška posojilnica in hranilnica, ker je isti pečarski mojster izvršil dela trdki Greinitz za ravnoisto ceno, kot je navedel v proračunu direktno na stavb. odbor. Jaz mislim, da trdka Greinitz ne dela zastoni (posebno pa Slovenci) in tako je Trž. pos. in hran., ne le da je dala tujerodu prednost dela, temveč dala mu je mnogo nepotrebnega zaslužka in si s tem mnogo škodovala ne le sebi, temveč tudi ubogemu slovenskemu obrtniku.

Potem pa naj dopisnik »Edinosti« reče, da delajo slov. obrtniki previsoke cene in naj se ne smeš s svojimi dopisi v »Edinosti«, posebno pa ko pravi: ali bi dal »Danov« dopisnik za isto in enako delo mesto 7000 kron 13.000 kron? Menda ni in ne bo nobeden tako neumen, da bi verjel dopisniku »Edinosti«, ker naj sam pomisli, da tudi italijanski obrtnik ne dela zastoni, temveč hrepeni po zaslužku morebiti še bolj kot ubogi slov. obrtnik. Vseeno bi pa svetovali dopisniku »Edinosti«, naj se gre preje učit obrti, potem naj se spravi nad uboge obrtnike, ne pa da jim s svojo nevednostjo dela te neprimliko.

Glede C. M. šole na Acquedottu naj toliko povem, da je res lastnica hiše Trgovsko - obrtna zadruga, ali ta nima pri delu ničesar opraviti, ker je dala v popraviljanje celo hišo nekemu pristnemu Slovencu (ki Slovence niti od daleč rad ne vidi) po imenu menda Sfeco, ta ima torej vse delo v rokah in razpolaga z obrtniki kakor hoče. Mar mislite, da je vprašal koga za proračun? Kaj še. Izročil je delo le njegovim patriotom in sicer slikarsko delo je izročil Italijanu, pečarsko delo (nikar se ne čudite preveč) regnikolu in kaj še vse drugim, samo Slovencem nič. Vprašamo pa zopet dopisnika »Edinosti«: Ali je Trg. obrt. zadr. prav storila, da ni dela javno razpisala ter da je dala prednost do dela Italijanu. Ali si bo upal dopisnik potem trdit, da so slov. obrtniki predragi? Zatorej povemo dopisniku »Edinosti« še enkrat, poskusiti je treba preje, nego govoriti, ker bi v drugem slučaju znali še marsikaj povedati ali naj izostane za javnost.

Potem pa naj se ne čudi slovenska javnost, ko pride dan in ne bo nobenega slov. obrtnika več v Trstu. Vprašanje bo: zakaj? Odgovor pa: Zato ker dela, katera imajo slovenski podjetniki, slov. zavodi in slov. javnost, ne izroče slovenskemu obrtniku, temveč tujerodu in posebno pa še regnikolu.

Kakor pa je svotedobno infamno pisal »Slovenec« zoper C. M. D., tako infamno piše sedaj »Edinost« zoper slovenske obrtnike, tako da se na ta način ljudstvo odvrča od slov. obrtnikov. Zato pa, da slov. obrtniki

ne dobijo od Slovencev v Trstu dela, poskrbi že »Edinost« s svojimi članki (in z inserati).

Slovenskim podjetnikom in slovenski javnosti pa pravimo: Le tako naprej. Prišla bo tudi ura plačila in morebiti se bodele šele takrat zavedali gesla »Svoji k svojim«.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

NA SRBSKO-ALBANSKI MEJI.

Belgrad, 19. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Zastopniki velikih sil so zopet intervjuirali pri srbski vladi, da bi odpoklicala svoje čete z nekaterih položajev, ki se nahajajo na ozemlju albanske države in od klanja da se dala poveli četam, naj albansko ozemlje popolnoma evakuirajo, obenem je pa izjavila, da odklanja od sebe vsako odgovornost za posledice, ki iz tega lahko nastanejo.

Stvar je namreč naslednja: Ker v severni Albaniji ni nobenih rednih oblastnih, ki bi skrbele za red in mir, vlada v obmejnih albanskih krajih popolna anarhija in Srbija je radi osl. guranja svoje meje pomaknila svoje čete malo naprej na samo albansko ozemlje, kjer so one vzdrževale red. Sedaj, ko srbske čete te kraje zapustijo, ne samo da preneha tam vsaka osebna sigurnost, temveč bodo Arnavti gotovo v večjih četah napadali na srbsko ozemlje, kjer bodo nalezeli na redne srbske vojaške čete, ki so sedaj še pomnožene in te čete bodo Arnavte po vsakem njihovem napadu brezobzirno preganjale tudi po albanskem ozemlju, dokler jih popolnoma ne pokončajo.

Srbija je svoje čete iz Albanije odpoklicala, ali na svojih mejah hoče imeti mir. Ako velike sile nimajo dovolj sredstev in moči, da bi pomirile Arnavte, ima Srbija enega in drugega dovolj in bo sama napravila red in mir. Velike sile so bile opozorjene na anarhične razmere v severni Albaniji in one bodo morale te razmere urediti, ali pa dovoliti Srbiji, da jih ona uredi, ker tega vendar ne bodo zahtevale od nje, da bi morala radi Albanije držati vedno pod orožjem veliko število vojaštva. Ta stvar se mora prav hitro urediti.

TRI ALBANIJE.

Belgrad, 19. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Albanska država se še ni uredila, nima niti definitivno določenih mej še in tudi ne vladarja in že se je razdelila na tri dele, od katerih vsaki ima svojo vlado.

V Valoni vlada Ismail Kemal, predsednik provizorične albanske vlade, katerega moč niti v Valoni ni posebno velika, urade je pa ustanovil samo v najbližji okolici Valone, medtem ko vlada v ostalem delu južne Albanije popolna anarhija, ker Ismail Kemalovi uradniki nikjer ne priznavajo, temveč jih od povsod izganjajo.

V srednji Albaniji vlada braniteh Skadra Esad Toptani, ki ima svoj sedež v Draču in ne priznava vlade v Valoni. Z njim držijo muslimanski in pravoslavni Arnavti ne samo v srednji, temveč deloma tudi v severni Albaniji, ker Esad Toptani, ko najpremožnejši človek v Albaniji vživa velik ugled, ali vendar je tudi v srednji Albaniji dosti krajev, kjer niti Esad Toptani ni mogel ustanoviti nobenih uradov in zato vlada anarhija tudi v velikem delu srednje Albanije.

V severni Albaniji je urejena redna uprava samo v Skadru in v primorskih mestih, to pa pod vplivom mednarodnih čet, ki se nahajajo v Skadru. Ali v največjem delu severne Albanije vlada tudi popolna anarhija tako, da je najbolje urejena, v kolikor se o kakih ureditvi Albanije sploh do govoriti, srednja Albanija. Med »vladami« v Valoni, Draču in Skadru ne samo da ni nobene zveze, temveč dela ena proti drugi in vedno očitneje postaja, da je albanska država nemogoča.

ZA ŽIVNINOREJO V NOVI SRBIJI.

Belgrad, 19. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vlada je prepovedala izvoz živine, ker hoče pospeševati razvoj živinoreje v novih krajih, ki bodo zato zelo prijavni, od sedaj je pa bila radi razmer, ki so vladale na Turškem, zelo slaba razvita.

To je glavni vzrok prepovedi izvoza živine, deloma je pa vlada to ukrenila tudi radi tega, ker se je tudi v prejšnjih melah države število živine radi vojne zelo zmanjšalo.

PODPORA.

Dunaj, 19. septembra. Na predlog cesarskega namestnika Korytowskega bo vlada preimenovala v Gali-

čiji, ki je trpelo vsled vremena veli-
kanske škodo, dovolila podpore 1 mi-
lijon kron.

ESAD PAŠA.

Rim, 19. septembra. Tu se zatr-
juje, da namerava Esad paša strmo-
glavito dosegati provizorično vlado
in sam prevzeti vodstvo države. Ita-
lijani ne verujejo v uspeh.

HRVATSKA KRIZA.

Budimpešta, 19. septemb. Grof
Tizsa pride 22. t. m. v Budimpešto,
da konfirira z Rauchom o situaciji
na Hrvatskem. — Grof Tizsa hoče
hrvatsko krizo rešiti še pred 8. okto-
brom, t. i. pred sestankom parla-
menta.

KONSTANTIN.

Pariz, 19. septembra. Kralj
Konstantin je došel danes zvečer ob
6. uri v strogem incognito. Pričako-
val ga je grški poslanik in ordonan-
cijski oficir prezidenta. Kralj se je vsedel
v avtomobil in se odpeljal v hotel.
(Tako potuje zmagovalci, ki je v
Berlinu preveč govoril.)

KOLERA.

Belgrad, 19. septembra. Od iz-
bruha epidemije do danes je obolelo
v celi Srbiji 1035 oseb; od teh jih je
umrlo 194.

REVOLUCIJA V SOFIJI.

Berlin, 19. septembra. »Mor-
genpost« prinaša iz Belgrada čudne
vesti o skrajno nevarnem položaju v
Sofiji. Položaj v Sofiji je baje tako
kritičen, da so tula poslaništva in tu-
ji konzuli sklenili zapustiti mesto.
Belgradska »Pravda« beleži vest, da
je zapustil francoski poslanik Sofijo
in odpotoval preko Belgrada v ino-
zemstvo.

Učelnica za krojno risanje, prirojanje in iz-
delovanje ženskih in otroških oblek
Ljubljana, Mestni trg št. 24. II. nadstropje.
Pouk se vrši v tečajih, ali pa posamežno. — Prodaja vsakovrstnih
krojnih vzorcev za angleški in francoski način. — Naročila sprejema
od 12. do 1/21. ure dopoldne in od 6. do 7. ure zvečer.

Mednarodno spedijsko podjetje
R. RANZINGER, Ljubljana.
Ustanovljeno 1878. Telefon št. 60.
Podjetje za prevoznino ces. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agencija c. kr.
glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani.
— Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet oboje. — Transport in
shranitev mobilja. — Agencija avstrijskega Lloydja.
Pisarna v mestu: Selenburgova ulica 8. — Centrala in skladišče: Cesta na
južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Modistinja
MINKA HORVAT
Ljubljana, Stari trg št. 21.
Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobu-
kov, športnih čepic in vseh potrebnih za modistke.
Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Šolske potrebnosti
vseh vrst priporoča
Marija Tičar, Ljubljana
Sv. Petra c. 26 nasproti
„Zlate kaplje“.

Oglejte si
pred nakupom izgotovljene obleke, sukna in pelerine za odraslo in
:: **šolsko mladino** ::
v trgovini
„Pri Škofu“
Ljubljana, Pred Škofijo št. 3 — zraven škofije —
nasproti gostilni „Pri Sokolu“.

LISTNICA UREDNIŠTVA.
Gosp. Fr. Zorec, Martinova ce-
sta. Potrjujemo Vam, da niste v no-
beni zvezi z notico: Nova posredo-
valnica za Ameriko.
Odgovorni urednik Radivoj Korenč.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.
Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vi-
narjev. Pismenim vprašanjem je priložiti
znakmo 20 vinarjev. — Pri malih oglaših
ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zu-
naniti inserenti v znakmah. Zaključek malih
oglasov ob 6. uri zvečer.

Dva lepa štiri mesece stara bern-
hardinca se proda. Tržaška cesta
št. 19 (nasproti tobačne tovarne).
877—2

Salonska obleka za normalno
osebo, skoraj nova, samo 3krat no-
šena se ceno proda. Kolodvorska
ulica 26, I. nadst. pri g. M. Odcha-
zel, (ogleda se lahko vsak dan, tudi
v nedeljo dop.) 887—1

Novoporočenca iščeta stanova-
nje z dvema sobama in kuhinjo, za
takoj ali november. Naslov v »Prvi
anončni pisarni«. 886—1

Laška kuhinja
v Ljubljani.
Od danes naprej se dobe vsak dan
sveže morske ribe
in najboljšo vino Teran iz de-
želne kleti Parenco.

REZA HUBMAYER
Ljubljana, Mestni trg št. 24. II. nadstropje.

Pošljite naročnino,
ako je še niste!

Razna divjačina
okusno prirejena se dobiva skozi
celo jesensko sezijo vsak dan v
gostilni „Leon“
Florjanska ulica št. 6.
Dobra pijača. Zmerne cene.

Fotografske aparate
in vse potrebščine ima v zalogi
drogerija in fotomanufaktura
„ADRIJA“
v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.
Zahtevajte cenike!

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasne
krila, kostume,
nočne halje,
perilo in vsako
modno blago.
Solidna trdika:
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v
otroških oblekah
:: in krstni opravi. ::

Simon Praprotnik
Jenkova ulica 7.
priporoča slavn. občinstvu svojo
veliko zalogo ledenikov, vrtnih
:: miz, stolov ::
in sploh vsa v mi-
zarsko obrt spada-
joča dela.
Delo solidno, zmerne
cene, postrežba točna.
Ceniki se pošiljajo
franko in zastonj.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg št. 9
priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblast-
veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj
optični zavod.
Dalnogled,
toplomere, in
zrakomere
vseh vrst.
Očala, ščipal-
niki natančno
po zdravni-
škem receptu.
Cenike
pošiljam na
zahtevo za-
stoj in pošt-
nine prosto.

Lasne kite
najfinejše kakovosti po 5, 7, 9 in
12 kron — vse vrste lasne podlage
in mrežice — barva za lase in brado
„Neril“ po 2 in 4 K — toaletne po-
trebnosti — lasulje, brade in druge
potrebnosti za maskiranje, vse po
zelo zmernih cenah priporoča
Štefan Strmoli
brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mestnega in Starega trga).
Izdela vse lasničarska dela solidno in okus-
no. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Ustanovljena leta 1831. Največja zavarovalnica avstro-ogrske države
C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu
Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg-Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.
Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvo in blagu, tatovski vlom, škode vsled prevažanja, požar na zvonov. — Na življenje
in za doto v vseh mogočih sestavih. — Tekom leta 1912. se je zavarovalo 21.380 oseb za kapital na 180 milijonov kron na življenje. —
Družba je izplačala za škode nad 1113 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 484 milijonov kron.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-
novrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji,
ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrti z
manjšajočimi se vplačili.
Rezervni fond K 58.461.432/56. — Izplačane
odškodnine in kapitalije K 123.267.696/77.
„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Vsa pojasnila daje
čigar pisarne so v lastni
bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani
Gospodski ulici št. 12.

FRAN KRAIGHER
krojaški mojster
Gospodski ulica št. 5
se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po
meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Spre-
jema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje
vsakovrstne svetovno znane gumbe iz svilne in blaga, trpežne tudi za
eksport po morju. 229

Modni salon
Stuchly-Maschke
3 Ljubljana, Židovska ulica 3
priporoča cenj. damam tu in na deželi svojo bogato zalogo
- zimskih klobukov in športnih čepic -
za dame in deklice po najnižji ceni.
Popravila točno in ceno. Žalni klobuki vedno v zalogi.
Priznano dobro blago — nizke cene.

Vsled sklepa c. kr. deželnega kot konkurznega so-
dišča v Ljubljani z dne 5. IX. 1913, opr. št. S 10/13/4 se bode
trgovina Fr. Igliča
prot. trgovca v Ljubljani, Mestni trg 11
nadaljevala,
vsled česar se bode v konkurzno maso spadajoče blago
in sicer: papir, zvezki, pisalno orodje, galanterijsko blago
oprava za turiste, žepni in stenski koledarji in dr.
na drobno razprodajalo po globoko
znižanih cenah.
DR. FRAN NOVAK,
odvetnik v Ljubljani, kot začasni upravitelj konkurzne mase.

Za jesensko in zimsko sezijo sem
!! dobil nad 30.000 komadov !!
blaga najnovejše mode in sicer:
nad 5000 oblek za dečke in gospode po K 8— 10— 15— in naprej
» 2000 raglanov ali površnikov po K 10— 15— 20— . .
za dečke in gospode „ 3— 4— 5— . .
» 2000 otroških kostumov „ „ 3— 4— 5— . .
» 2000 šofastih hlač in modnih telovnikov „ 4— 5— 6— . .
» 1000 klobukov za dečke in gosp. „ 2— 3— 4— . .
» 8000 pelerin nepremočljive najboljše kvalitete po K 5— 6— 8— 10— . .
nad 15.000 damske konfekcije kostumov, paletov, kril
in bluz za dame in deklice najnovejšega kroja po
priznanih nizkih cenah!
Dalje se dobijo tudi pristni pariški modeli.
Postrežba točna in solidna.
Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.